

Христа, и чудесата извършени от Него, сж основа на еволюцията, която тѣ сж приели безъ доказателство. Това е въ противѣрчїе съ тѣи речената теория на развитието и затова, по тѣхното сѣждане, то неможе да е вѣрно. За сѣжаление е че хора, които се толкова много хвалятъ съ откровеност, както модернистите правятъ, сж толкова нетолерантни къмъ доказани факти, защото нѣма нищо друго по-положително доказано отколкото Христовото възкресение.

Съ нищо друго освенъ възкресението неможе да се обясни преобразуването, което стана въ раннитѣ Християни. Отъ една плаха дружина, боюща се отъ гонения, тѣ се измѣниха въ смѣли кръстоносци. Църквата която тѣ съставиха, бѣ основана на Библейския Христосъ — свѣрхестественъ Христосъ; поради това и само поради това тя е расла до като хиляди милиони съ радостъ приели на себе си неговото име, а множество милиони сж препочели да умратъ отколкото да отстѣпятъ отъ вѣрата съ която Христосъ бѣ проназл сѣрдцата имъ. Исусъ е станалъ „остъ върху която историята се вѣрти“. Неговото идване на земята бѣ раздѣлителна точка между старата ера и новата — ний датираме времето. „Преди Христа“ и „Следъ Христа“. Той е надеждата на личността и надеждата на свѣта.

Но деветнадесетвѣковното постоянно расте.е и почетата отдавана Му отъ цѣль свѣтъ не значатъ нищо за модернистите които нахално и надмѣнно се опитватъ да възпратъ потока на божествената сила съ тѣхнитѣ нищожни протести. Тѣ силатъ своитѣ писмѣни върху Библейския Христосъ и се трудятъ да Го умоловажатъ; тѣ искатъ да Го сведатъ до равнището на човѣка и тогава да сведатъ човѣка до равнището на животинския произходъ, ала усилията имъ сж толкова безсилни колкото и нечистиви.

И, нека се помни модернистите сж който сж смущавали и сега смущаватъ хармонията въ Христианската Църква. До като голѣмото болшинство отъ членовѣтъ на всичкитѣ евангелски църкви сж лоялни на старата вѣра, поклоняйки се на „Древния съ Дни“, вѣрвайки въ неизмѣняемата Библия и уповавайки за спасение на единъ Спасителъ, който е „сѣшиятъ вчера, днесъ и въ вѣки,“ модернистите шумно наблѣгатъ на двѣтъ думи отъ които се състои тѣхнитѣ религиозенъ речникъ а именно „ново“ и „модерно.“

Въ прощалното слово на Д-ръ Фосдикъ намираме слѣдния пасажъ: „А другото нѣщо за което сме настоявали е било: правото на хората да мислятъ върху вѣчнитѣ истини на Христианската мисль въ модерни термини. Ний сме гледали съ съчувствие и загриженостъ на младото поколение. Тѣ влизатъ въ новъ день съ нови начини на мислене. Безполезно е да се опитваме да повѣрнеме часовника назадъ. Идеи като научнитѣ закони и еволюцията сж тука за да стоятъ. Модернитѣ изучения на предмети като Археология, История, Сравнителна религия, Литературна критика сж дошли за да стоятъ.“

Цитираниятъ пасажъ съдържа осемдесетъ и една думи. Въ този кѣсъ изразъ на своето схващане — и ако той не е водачъ на модернизма, кой другъ е? — Д-ръ Фосдикъ употребява думата „ново“ два пѣти и думата „модерно“ два пѣти, освенъ дето подкрепя „критикуването“ на Библията. Той сравнява промѣнитѣ въ религиозната мисль на

постояното движение на часовника напредъ и представя по-новото поколение като изискваще да му се правятъ отстѣпки. За да угодиши на тѣзи млади съ нови мисли той замѣства „така говорѣи Господъ“ съ „наученъ законъ.“ Но докато бръщалеви за „новото“ и „модерното“, той никжде не споменава онѣзи учения, поддържането на които го застави да си подаде оставката. Защо не ги споменава? Защо не опише той модернистичния Христосъ така щото публиката да види до кѣде се простира неговото богоукуство? Никоя стоеща здраво за евангелистично цѣрква не е нѣкога подкрепила едно единствено отъ ученията на модернистите.

Това ни довежда до последната клауза на Марийното оплакване, което тя два пѣти на прави: „И незная де сж го положили.“ Ако Христосъ не бѣше по-великъ отколкото Го мислятъ модернистите, малко разлика би правило кѣде сж Го положили, понеже никой освенъ семейството Му и близки приятели не би се интересвали въ гроба му. Ако Исусъ би могълъ да се сведе до човѣкъ само, както искатъ модернистите, Неговитѣ тленни останкине би направили гроба Му свещено мѣсто. Единъ посвещение на кои да било гробища ще убеди човѣка, че починалитѣ скоро се забравятъ. Ако Христосъ бѣ само човѣкъ, както модернистите мислятъ че бѣше, името Му не щеше да преживѣе Неговото поколение. Обаче, фактътъ е, че „Неговото име е надъ всѣко друго име.“

Тѣ нѣма да задигнатъ нашия Господъ. Христианската Църква не ще допусне онизиение на нейния основателъ; тя всѣкога, всѣгжде и по всѣкой начинъ ще защити Историческия Христосъ. Тя вѣрва че нѣма друго име дадено подъ небето между човѣцитѣ, чрезъ което трѣбва да се спасиме“. Никой намаленъ Месия не може да задоволи религиозната нужда на свѣта днесъ и презъ всичкитѣ вѣкове. „Христосъ за всички за винаги“ е девиза на църквата. Имало е отстѣпничество въ всѣки вѣкъ; нападкитѣ противъ Христианството сж бивали прикрити съ всевъзможни прикривки, ала то е устояло грешу всички тѣтъ — чукветѣ сж се разбили, а „наковалнята стои“. Църквата и сега не ще се удаде; тя ще продължи своята защита на Библията, на Библейския Богъ и на Библейския Христосъ додето „всѣко колено ще Му се поклони и всѣкой езикъ, ще Го изповѣда.“

Превелъ М. Н. Поповъ.

Е. Спострановъ.

На гости у г. Ст. Ватралски.

I.

Отдавна се канехъ да посетя писателя-поетъ, Ст. Ватралски. На два-три пѣти даже минавахъ покрай кѣщата му, но, неуверенъ положително, дали тя е, отминавахъ да отида при други приятели.

Миналата седмица, поканенъ лично отъ него, казахъ:

— При пръвъ случай съмъ при Васъ, г-нъ Ватралски.

На 22 юли нарочно се отправихъ за Красно село. На 4 ч. сл. пл. съ брата Г. бѣхме предъ вратата на гостоприемния домакинъ. Предъ очитѣ ни буйна растителностъ отъ декоративни дървета, по

сръдата на които се забелязват плодни дървета, увиснали съ клоновете надолу от товара що носят.

Минаваме подъ естествени триумфални арки. Шарено куче ни посрещна съ тихъ лай. Ние минаваме смирно, но и предпазливо. Веднага, смеката фигура на домакина се яви предъ насъ, съмра кучето и ни посрещна любезно.

Ние седнахме на терасата преядъ входните врата на вилата. Терасата е закрыта и декорирана съ силно развитъ павитъ, клоновете и листата на които се силели помежду си така силно, че не пропускат нито лъжъ слънце.

При г. Ватралски заварихме г. Б., известенъ преводачъ отъ английски на книги по философия, окултизмъ и други.

Разговорътъ се почна по злостодневни въпроси. Главно ни занимаваше съдбата на покойния пръвъ министъръ Стамболийски. Той се бѣ самозабравилъ. Той мислеше, че е непостижимъ. Че може да се удържи на властъ съ насилие и убийства. Че нѣма сила, която да го сгромоляса. Мечтаеше, като унищожил всички противници, най-сетне и царя, да се провъзгласи за председателъ на република и отъ тамъ за царь. Ивanko II. Защо? Въ историята много събития не се ли повтарятъ? И тъкмо, когато се чувствуваше неуязвимъ, невидима ржа въ нѣколко часа го порази заедно съ чълата му тайфа отъ властолюбци и алчни за пари необуздани хора. Не е ли това прѣстъ Божий? Авторитѣтъ на 9 юни не се ли явиха като? бичъ въ ржата на Бога?

Нѣкои казватъ, че Стамболийски не трѣбваше да почине. Добре; но неговата гибелъ не бѣ ли въ плана на Оня, въ чийто ржце се намиратъ съдбинитѣ на човѣчеството? Ако той необузданъ и уломпараченъ човѣкъ не бѣ погиналъ, можехме ли да бъдемъ спокойни за мира на България, за напредъкъ на народа и отечеството?

Не хулете. Всичко, що става, е отъ Бога. Нека съумеемъ да почерпимъ поука отъ събитията и да ги оставимъ въ ржцетѣ на историята да каже тя своята послѣдна дума.

И други въпроси зачехнахме, както става, когато се води свободенъ, непринуденъ разговоръ.

— Да походимъ изъ градината,—предложихъ.
— Не; да видите първо жилището ми — вие първи пътъ доаждате дома — и после ще се разходите изъ градината.

Влязнахме въ кабинета на писателя. Тиха, удобна широка стая Прави силно впечатление пребогатата библиотека. Всички книги подвързани хубаво, чисти и наредени добре.

Две писалищни маси, върху които лежатъ разни книги и списания. Вази съ росни и пѣстроцветни китки. По стенитѣ — картини. Търкмо сръщу голѣмата писалищна маса — образа на Спасителя съ тръненъ венецъ върху главата. Кроткиятъ му умилени и страдалчески погледъ като че е усърменъ върху насъ. Въ единия жгълъ е леглото на писателя, покрито съ бѣлоснѣжна покривка.

Като гледахъ тая хубава и тиха обстановка, която създава неволно настроение за духовно творчество, и крупната фигура на Ватралски, помислихъ си:

— Ето нашиятъ Толстой въ България!

Отдалеченъ отъ шумниятъ животъ, предаденъ на умственъ трудъ и земледѣлие, той макаръ на почтена възраст вече, съ побѣлѣла глава и бра-

да, е бодъръ, смѣлъ, жизнерадостенъ. Фигурата му дѣха здрава и сила.

В-ски като че схвана мисльта ми. Той каза:
— Мжчехъ се да съчета я духовното съ физическото.

И го е постигналъ. Буйната растителност, красивиятъ небосклонъ, цитната Витоша, богатата и разнообразна литература — ето богатъ и изобилненъ изворъ за вдъхновение, духовно богатство, тихъ, съзерцателенъ и мистиченъ животъ. За умствена отмора — обширната градина, гдето има мѣсто за разнообразенъ физически трудъ.

Доиде домакинята на къщата. Следъ обикновенитѣ общеприети поздравления, тя ни угости съ сиропъ отъ ягоди намѣсто, съ вино и ракия. Едно разхладително питие, много приятно нагледъ, вкусно и ароматично, което ни ободри при голѣмата жега, която се чувствуваше презъ тоя денъ.

Отъ разговоритѣ узнахме, че домакинитѣ, при все, че къщата е малка, иматъ една стайчка винаги на разположение за приятели и братя, които идатъ отъ провинцията, да намѣрятъ подслонъ въ братска къща, за да не бждатъ експлоатирани безбожно отъ алчни за пари хотелери.

Ето една християнска добродѣтел, която трѣбва да се присиди въ всѣка християнска къща. Възможно е човѣкъ да не може да гошава приятелитѣ си, но може да имъ даде братски подслонъ за 2—3 дни, когато нуждата ги кара да „дойдатъ въ София. Особено за деца и младежи е твърде полезна тоя обичай; когато посещаватъ столицата съ целъ да видятъ културнитѣ ни институти, патетничитѣ и пр.

II.

Излязохме да се разходимъ изъ градината. Първо ни сръщна ручей съ малкъ водопадъ, който бѣблеше още когато бѣхме на терасата. Гласа му слушахме, но гѣ го виждахме. Водата му извираше невидимо изъ подъ дърветата, явяваше се при водопада и се губеше пакъ подъ сплетенитѣ шубраци и дървета.

Плѣтки, които криволичатъ между гъсти шубраци и дървета, които сплитатъ клоновете си едно въ друго. Плодни дървета. Хубава зарзалия, желтитѣ плодове на която привличатъ неволно погледа на посетителя и възбуждатъ охота у всѣкого. Прозорливиятъ домакинъ се събща, че желтитѣ като злато плодове сж сръвъ за гостенина и ни кани да си откъснемъ. И той откъсна бързо и ни поднася любезно.

Обръщаме наляво. Извѣстно пространство насадено съ царевичи. Зеленитѣ стѣбла избуляли високо, благодарение на послѣднитѣ дждове, а по върховете имъ се бѣлѣятъ китни писнули и се клаятъ отъ тихия вечеренъ вѣтречъ. На всѣко стѣбло се вие фасулъ, отъ който висятъ зелени мешунки като чакми (ночетца). Измжду стѣблата низко се виятъ буйни тиквени лози съ голѣми жълти чѣвotte, а изъ подъ ширекитѣ като чадъри зелени листа се подаватъ чѣлтѣ на обли тъмнозелени и бѣли тикви.

Тръгаме надолу. Спираме се предъ разни дървета круши, сливи и ябълки. Любезниятъ домакинъ ни обяснява, какви видове сж и къса отъ плодетѣ, за да опитаме вкуса имъ. Нѣкои сж твърде вкусни, а други сж твърди още като камъкъ. Тѣ зрѣятъ далече презъ сеньта.

Чѣли редичи се ракета, които даватъ сжщо тѣй извѣстенъ приходъ на домакина—поетъ. Орѣ-

хови дървета, клоноветъ на които увиснали до земята и като, че я цълуватъ.

Тълчимъ върху пъстъръ зеленъ килимъ, който веднажъ създъ млѣкаръ оносилъ вече и чака сега да опита острието на косата си втори пътъ.

Като се чудимъ на гъстите като лѣсъ дървета отъ разни видове—декоративни и плодни, клоноветъ на които се прегръщатъ, домакинътъ ни казва:

— Азъ употребявамъ малко трудъ. Предоставямъ на природата да върши сама своето дѣло. Пролетъ и есенъ, когато се продаватъ фиданки, разреждамъ тукъ—тамъ.

Като разглеждахъ тази обширна градина — паркъ, която служи едновременно за отдихъ и поетично вдъхновение, за физически трудъ и прехрана, припомнихъ си думитъ които, г. Ватралски ни разказва презъ зимата на една срѣзка при групата, „Христовъ Комунизъмъ“. Разсказваше се въпросътъ, частната собственостъ съвмѣстима ли е съ учението на Спасителя. Г-нъ Ватралски взе думата и, като защищаваше, че частната собственостъ не противорѣчи на християнското учение, разказа за пребиваването си като студентъ въ Америка и се запита: „на какво ме научи Америка“ и отговори:

— На трудъ и пестеливостъ. Покрай учението, азъ работехъ и спестихъ малко пари. Единъ мой другаръ нито учение доби, нито спести нѣщо, защото обичаше да посѣждава кръчмитъ и увеселителнитъ заведения — ждаето бѣха двойца той бѣше третиятъ. А азъ, по духовно наследство на баща си, който бѣше свещеникъ, живѣехъ скромнѣн животъ, красивъ съ умственъ и физически трудъ. Първиятъ ми даде знание; вториятъ—средство. И на тоя трудъ азъ дължа известнѣ мое пѣство мѣсто въ Красно село, гдето нѣмаше дървце за отмора на софийския селянитъ отъ пека на лѣтното слънце. Благодарение на тоя трудъ, който наследихъ и осмислихъ въ лалечна Америка, създадохъ градина, която обезпечава насѣщия ми хлѣбъ и ми дава възможностъ да работя умствено споредъ дарбитъ си. И сега да ми кажатъ: не, тоя имотъ не е твой. . . .

Вѣрно е: жестоко ще бѣде при условията и обществения строй който живѣемъ, да се отнеме имота на поета, и къщата му която е свързана съ цѣпни спомени отъ десетни години насамъ! Но има ли нужда отъ това? Нима при другъ общественъ строй, когато ще работимъ общо за общъ братски животъ, нѣма ли да живѣемъ въ къщи? Нѣма ли около „жщитъ си“ да имаме градини съ цвѣтъ, плодни дръвчета и пр. Нима сървенovanie за обща полза, за общо благо, не ще има и тогава? Ще има. Но съгласно учението на Спасителя, работя не за себе, а за ближнитъ си Егоизмътъ, животинскиятъ егоизъмъ, който убива днестъ човѣчеството, трѣбва да изчезне. Трѣбва да живѣемъ и да работимъ за всички, но не само за себе и за домашнитъ си.

Припомнихъ си думитъ на поета домакинъ, защото предъ очи ми бѣ онова, що той е направилъ съ трудъ и постоянство. Оная редица качества върби тридесетъ годишни, които спиратъ погледа на поетичнитъ натури и които даватъ сѣнка за отдихъ, дърва за огревъ, клоне за ограда; оная редица съ черничеви дървета, които изхранили тази година 60 кгр. пашукули; оная редове съ плодни дървета, които даватъ товари плодове за храна на човѣка; оная редица съ ракива, която

дава жиливи прѣчки за кошници, панерки, кресла и пр.; росната трѣва изподъ тия безбройни дървета, която служи за храна на млѣкодайния добитъкъ! Всичко това богатство, тая омайна прелестъ, създадена върху гола прѣстъ, благодарение на съзнание и осмисленъ трудъ, нѣма ли да удивляватъ човѣка и да му даватъ гоука?

Живущитъ въ Софийско селани казватъ, че земята имъ била дива, не давала плодове и затуй не разсаждали плодни дървета! Не. Земята не е дива, а тѣ самитъ не сж още опитомени; нѣматъ съзнание да преобрѣнятъ селата си на рай и никой не ги учи на тая истина, никой не ги насочва на тоя спасителъ и благодатенъ пътъ. Колко е скръбно това! . . .

Като пиша горното неволно скръбъ ме обхваща. Колко много има да се върши, колко малко е извършено въ течение на 40 години! А можеше много да се направи! За нещастие, като, че на пукъ, никой на селянина не говореше за миръ, за сговоръ, за братство, за единение, за осмисленъ и съзнателенъ трудъ, а напротивъ всѣки демагогъ и политически шарлатанинъ, който посѣщаваше селянитъ, сѣше умраза и злоба противъ политическитъ си противници, сѣше мѣстъ кръвна, като, че тѣ сж врагове дошли отъвън. Какво черно петно историкътъ има да отбѣлжи въ историята ни отъ освобождението нѣсамъ! Дано да е дотукъ! Дано 9 юни ни донесе ново времѣ! Време за единение, а не време за разногласия, за взаимни борби, за самоунищожение.

Слънцето превалише вече къмъ западъ. Ние гледахме огненитъ му лъчи презъ гъститъ тъмнозелени клонове на високитъ върби. На раздѣла г. Ватралски ми подари за спомѣнъ новиятъ си сборникъ отъ поетични творби подъ заглавие „Първомъ правда“. Да, първомъ правда! Преди всичко правда! Искаме ли да си създадемъ благоденствие въ домътъ, въ общината, въ държавата, нека се ръководимъ въ живота отъ правда и истина. Сж ли светлинникъ въ живота ни правото и истината, ще дойде редътъ, ще ни вжодушеви и ще срѣте сърцата ни любовта. И ще дойде онова Божие царство на миръ и на благоденствие, което Спасителятъ дойде да въдвори на земята. Това е копнежъ и на поета Ватралски, който търси поезия не въ безмислени поетически брътвѣе, а въ истинната, правото, любовта и справедливостта, които сж истинската поезия на живота за щастие и миръ между хората.

На раздѣла азъ неволно дадохъ братска цѣлувка на Ватралски, доволенъ отъ приятно прекаранитъ при него два часа и трогнатъ отъ всичко онова, що видохъ и чухъ.

Доказателства за Божеството на Исуса Христа.

Написалъ Т. Найденовъ, учителъ
XXI.

Нѣкои черти отъ характера на Исуса Христа, както и Негови лични изявиления, които доказатъ очевидно Неговото Божество като Синъ Божий.

Ще изтъкнемъ само нѣкои черти отъ неговия характеръ, които сж достатъчни да го отличатъ отъ характера на всѣки другъ човѣкъ на земята,